

Pracovní list

Předmět: Matematika

Ročník: 4.

Opakování vzdělávacího celku: ŘÍMSKÉ ČÍSLICE

Učivo do 22. 3. bylo žákům zadáno, následující pracovní list slouží pro další procvičování.

1. Přehled. Zopakuj si.



ŘÍMSKÉ ČÍSLICE

www.publicom.cz



Vznik římských číslic je datován přibližně kolem roku 500 před Kristem. Představují způsob zápisu čísel pomocí písmen latinské abecedy. Římské číslice vznikly přirozenou cestou. Římané počítali na prstech. Znak číslic I, II, III graficky vyjadřují jednotlivé prsty. Římská číslice V je vyjádřením dlaně a číslice X jsou dvě dlaně při sobě.

V současnosti jsou používány už jen zřídka, ale můžeme je spatřit na historických budovách, na hodinových cifernících, označují se jimi kapitoly v knihách, pořadí panovníků, filmových děl. Použití římských číslic obecně znamená pokračování anebo historii „něčeho“.

ZÁKLADNÍ ŘÍMSKÉ ČÍSLICE:

I = 1		L = 50	
V = 5		C = 100	
X = 10		D = 500	
		M = 1000	

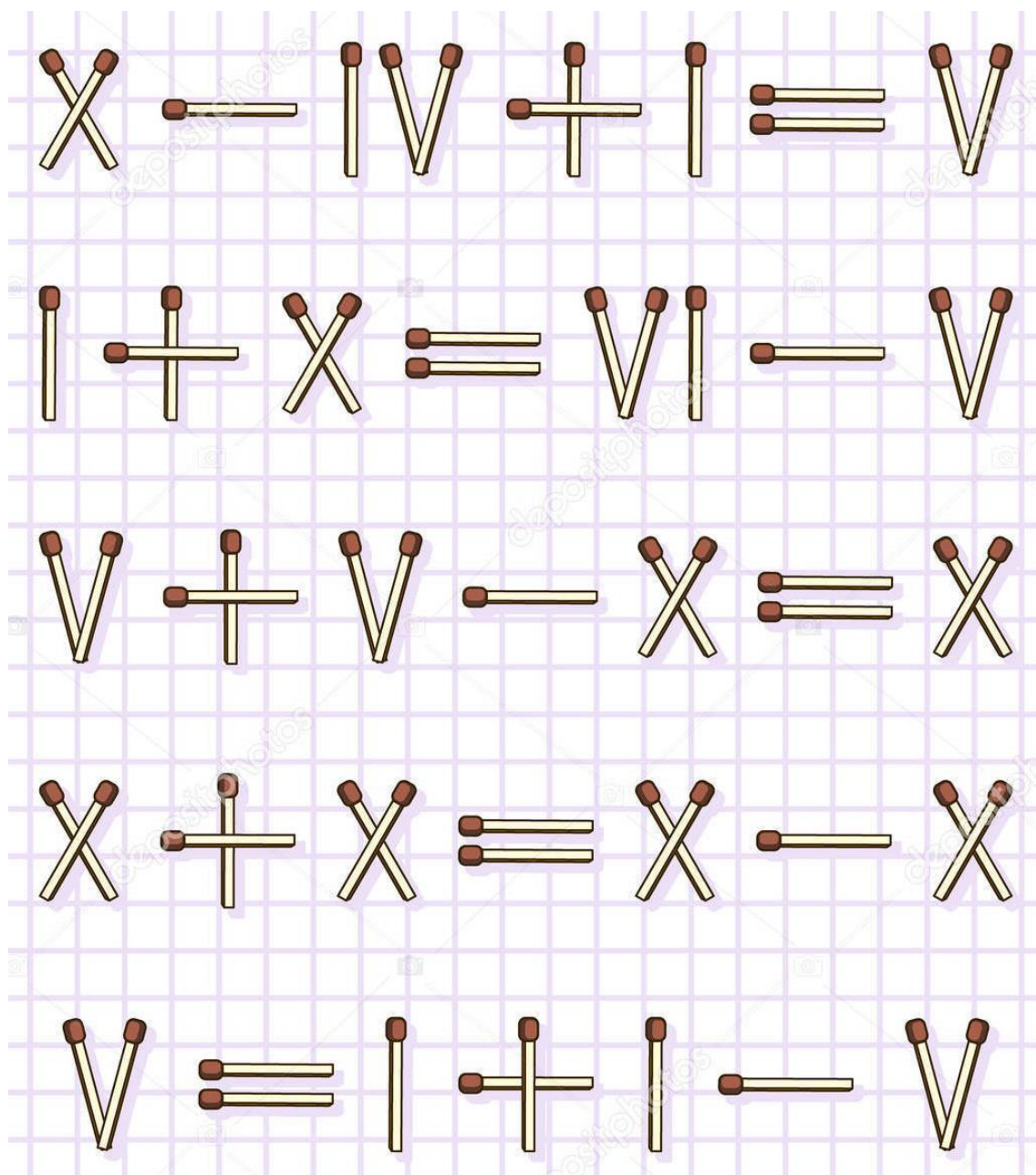
Pravidla: Číslo zapsané římskými číslicemi je třeba číst tak, že se sečtou čísla zapsaná jednotlivými číslicemi: **VI = 5 + 1**
 Pokud je v zápise před vyšší číslicí nižší, nižší číslice se od vyšší odčítá: **IX = 10 - 1**

Pomůcka: **Ivan Vedl Xavera Lesní Cestou Do Města**
MCDXLIV (1444) nejnižší číslo, v němž jsou použity všechny znaky **M** - tisíc, **CD** - čtyři sta, **XL** - čtyřicet, **IV** - čtyři
 Z latiny: **C** centum (sto) **M** mille (tisíc)

I = 1	VIII = 8	XV = 15	XC = 90
II = 2	IX = 9	XVI = 16	C = 100
III = 3	X = 10	XX = 20	CC = 200
IV = 4	XI = 11	XXX = 30	CD = 400
V = 5	XII = 12	XL = 40	D = 500
VI = 6	XIII = 13	L = 50	CM = 900
VII = 7	XIV = 14	LX = 60	M = 1000

2. Hrej si a přemýšlej.

Na každém řádku přemísti pouze jednu zápalku tak, aby platil výsledek.



3. Oprav chyby:

104 = CIV

120 = CVVV

531 = DXXXV

1609 = MDCIX

70 = LXV

860 = DCCCLX

45 = VC

1999 = MCMXCIX

6 = IV

48 = ILVII

700 = DMM

56 = LVI

321 = CCCXXI

17 = XVII

80 = LXXX

102 = CII

770 = DCCCVII

91 = XCI

1290 = MCCIC

4 = VI

4. Napiš římskými číslicemi.

Rok svého narození _____

Číslo Vašeho domu _____

Svou výšku v centimetrech _____

Svoji hmotnost v kilogramech _____

Poslední trojčíslí svého telefonního čísla _____

Číslo svých bot _____

Rok narození členů rodiny _____

Počet dnů v roce _____

Počet měsíců ve školním roce _____

Počet chlapců ve třídě _____

Počet dívek ve třídě _____

Letopočet příštího roku _____

Počet tříd ve vaší škole _____

5. Na domě byl letopočet MDCXXXVI. Napiš:

a) Ve kterém roce byl dům postaven?

b) Kolik let uplynulo od postavení toho domu? (Napiš arabskými i římskými číslicemi)

c) Ve kterém století byl dům postaven (Napiš arabskými i římskými číslicemi)

6. Vybarvi stejnou barvou, co k sobě patří.

1838		MDCCCXXXVIII
	969	
1458		CCCXLVII
	347	1989
MCMLXXXIX		MCDLVIII
	CMLXIX	

7. Zapiš pomocí římských číslic.

28 _____	679 _____	1563 _____
59 _____	45 _____	2013 _____
114 _____	888 _____	1198 _____
235 _____	496 _____	879 _____
64 _____	927 _____	199 _____

Další materiály k tématu najdete na internetových stránkách:

<https://skolakov.eu/matematika-4-trida/rimske-cislice>